

BOG

KVARTET TIL TIDENS ENDE (/BOEGER/KVARTET-TIL-TIDENS-ENDE)

Af Carsten Müller Nielsen (/forfattere/carsten-muller-nielsen) (2018)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([https://bibliotek.dk/da/search/work/?fragment=content&search_block_form=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?fragment=content&search_block_form=870970-BASIS%3A53995187)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/kvartet-til-tidens-ende) for at anmelde BASIS%3A53995187)

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=https://litteratursiden.dk/boeger/kvartet-til-tidens-ende&title=Kvartet%20til%20tidens%20ende)

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?](https://twitter.com/intent/tweet?url=https://litteratursiden.dk/boeger/kvartet-til-tidens-ende&status=Kvartet%20til%20tidens%20ende+https://litteratursiden.dk/boeger/kvartet-til-tidens-ende)

u=https://litteratursiden.dk/boeger/kvartet-til-tidens-ende&title=Kvartet til tidens ende)

url=https://litteratursiden.dk/boeger/kvartet-til-tidens-ende&status=Kvartet til

ende&title=Kvartet til tidens ende)

tidens ende+https://litteratursiden.dk/boeger/kvartet-til-tidens-ende)

Krigens rædsler og kunstens frelsende kraft er hovedtemaer i ny dansk roman, som både fryder og frustrerer.

TAGS:

QUATUOR POUR LA FIN DU TEMPS (/TAXONOMY/TERM/29342)

ARBEJDSLEJRE (/TAXONOMY/TERM/12336)

BIOGRAFISKE ROMANER (/TAXONOMY/TERM/1059)

DEN 2. VERDENSKRIG (/TAXONOMY/TERM/2105)

FANGELEJRE (/TAXONOMY/TERM/2980)

HISTORIE (/TAXONOMY/TERM/4412)

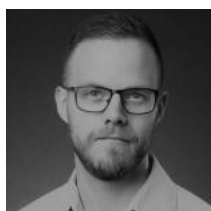
KAMMERMUSIK (/TAXONOMY/TERM/29343)

KOMPONISTER (/TAXONOMY/TERM/13741)

KRIGSFANGER (/TAXONOMY/TERM/5899)

PIANISTER (/TAXONOMY/TERM/12695)

ANMELDELSE

(/users/soren-feldtfos-thomsen)

Af Søren Feldtfos Thomsen (/users/soren-feldtfos-thomsen)

Skribent
12 apr.18

Krigens rædsler og kunstens frelsende kraft er hovedtemaer i ny dansk roman, som både fryder og frustrerer.

Carsten Müller Nielsens nye roman henter sin titel fra et berømt musikstykke, 'Quatuor pour la fin du temps', af den franske komponist Olivier Messiaen (1908-1992). Kvartetten blev komponeret, mens Messiaen sad som krigsfange i Stalag VIII A i det nuværende Polen i årene 1940-41, og den blev uropført i selvsamme fangelejr med hjælp fra tre medfanger. Romanen er en slags litterær rekonstruktion af omstændighederne omkring stykkets tilblivelse i den barske fangelejr og af de tanker, følelser og oplevelser, som prægede musikken. Resultatet er en krævende, til tider utrolig smuk, men også meget esoterisk meditation over musik, krig og den menneskelige livsviljes forløsning gennem kunsten.

Messiaen komponerede 'Quatuor pour la fin du temps' for fire stemmer: klaver, cello, violin og klarinet. Müller Nielsens roman er tilsvarende skrevet for fire stemmer, nemlig de fire musikeres, Olivier Messiaen (klaver), Étienne Pasquier

(cello), Jean Le Boulaire (violin) og Henri Akoka (klarinet), som skiftevis påtager sig rollen som bogens jeg-fortæller. Udover denne vekslen mellem fortællerstemmer er romanen inddelt i otte kapitler svarende til musikstykkets otte satser.

Jeg må indrømme at hele konstruktionen ved første øjekast virkede en smule krukke på mig. Men allerede fra første side blev jeg slået af forfatterens levende, fintfølede sprogbrug, hvor især Messiaens synæstesi (dvs. han opfattede lyde i farver) og hans kærlighed til fuglesang giver brændstof til nogle virkelig smukke beskrivelser af musikkens og lydens væsen:

'Inden solen står op, sidder de tavst i træerne. Den første, der lader en trille bryde fri af mørket, er som en dirigent. Lydene danner spiraler og sært hoppende farvekugler, der eksploderer alle steder i luften over skoven, og før menneskene byggede byer, var planeten dækket af skov, ørken og savanne, og orkestret var en bølge af sydende lava, der fulgte solopgangen rundt og rundt om planeten.'

Til trods for flotte passager som denne – og dem er der mange af, må retfærdigvis siges - er 'Kvartet til tidens ende' i lange stræk en frustrerende læseoplevelse på grund af den brudstykkevise fremstilling: en vævende stream of consciousness med utallige, pludselige spring frem og tilbage i tid (heldigvis er en kronologisk oversigt inkluderet til sidst i bogen så man ikke fuldstændig mister overblikket), og med et persongalleri, som aldrig rigtig får kød på, især fordi Müller Nielsen ikke formår at give hver fortæller sin egen, unikke stemme. I vældet af musikfilosofiske spekulationer, teologiske overvejelser, drømmesekvenser, krigsscener, skildringer af livet i fangelejren og glimt af musikerne samlet på scenen for at spille Messiaens kvartet for første gang, stod jeg ofte af og var nødt til at genlæse hele kapitler for at genvinde overblikket. Som en litterær spejling af Messiaens komplekse musik er det snedigt tænkt, men måske også lidt for snedigt.

Carsten Müller Nielsen er ikke bange for at udfordre sin læser og sandheden er nok at 'Kvartet til tidens ende' henvender sig til et meget smalt publikum. Der er i hvert fald ikke på nogen måde tale om en romanbiografi i typisk forstand, og selv hvis man har en 'højliterær' smag, er det svært at sætte pris på forfatterens fragmentariske, kontemplative førstepersonsnarrativer, hvis man ikke kender til Messiaens musik. Jeg var tiltrukket af romanen netop fordi, jeg beundrer Olivier Messiaens musik, men jeg blev aldrig for alvor grebet af Carsten Müller Nielsens fortælling om den berømte komponist og hans kvartet. Er det mig eller bogen, der er noget galt med? Døm selv.

BOGDETALJER

Andre bøger af Carsten Müller Nielsen